

5054/99/def.
WP 22

**Groep voor de bescherming van personen
in verband met de verwerking van persoonsgegevens**

Advies 5/99

inzake

het beschermingsniveau van persoonsgegevens in Zwitserland

Goedgekeurd op 7 juni 1999

Advies 5/99 inzake

het beschermingsniveau van persoonsgegevens in Zwitserland

De Groep¹ is ervan op de hoogte gesteld dat de Europese Commissie een ontwerp-**beschikking** voorbereidt die is gebaseerd op artikel 25, lid 6, van Richtlijn 95/46/EG en waarin wordt geconstateerd dat Zwitserland op grond van zijn nationale wetgeving waarborgen voor een passend beschermingsniveau in de zin van artikel 25, lid 2, van de richtlijn biedt.

Om de Commissie, bijgestaan door het bij artikel 31 van Richtlijn 95/46/EG ingestelde Comité, van advies te dienen heeft de Groep de in Zwitserland geldende bepalingen inzake gegevensbescherming bestudeerd.²

Daarbij moet een onderscheid worden gemaakt tussen enerzijds de situatie op federaal niveau – waarop de wet op de gegevensbescherming van 19 juni 1992 van toepassing is, laatstelijk gewijzigd en aangevuld door het besluit van de Bondsraad van 14 juni 1993 – en anderzijds de situatie op het niveau van de kantons.

Gezien de verdeling van de bevoegdheden tussen de Bondsstaat en de kantons is de federale wet van toepassing op verwerkingen van persoonsgegevens door de hele Zwitserse particuliere sector en op verwerkingen door de federale overheid. De kantonale voorschriften betreffen verwerkingen van persoonsgegevens door de kantonale en gemeentelijke overheden. Onder de bevoegdheid van de kantons vallen bijvoorbeeld verwerkingen door de politie, het onderwijs en de gezondheidszorg, met name de openbare ziekenhuizen. Voor de volledigheid moet worden vermeld dat de kantons in sommige gevallen ook persoonsgegevens moeten verwerken om federale wetgeving uit te voeren, bijvoorbeeld bij de heffing van federale belastingen.

Alvorens de federale en kantonale wettelijke voorschriften nader te bekijken, moet worden opgemerkt dat die moeten voldoen aan de voorschriften die voortkomen uit:

- enerzijds het Verdrag van de Raad van Europa tot bescherming van personen terzake van de geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens (Verdrag nr. 108), dat op 2 oktober 1997 door Zwitserland is geratificeerd. Dit verdrag is weliswaar niet rechtstreeks van toepassing, maar legt zowel de Bondsstaat als de kantons internationale verplichtingen op;

- anderzijds de federale grondwet (gewijzigd bij de volksstemming van 18 april jl.), zoals geïnterpreteerd in de jurisprudentie van het federaal gerechtshof. Vermeld moet worden dat de nieuwe grondwet aan iedere persoon het recht op bescherming van zijn privé-leven verleent en in het bijzonder het recht op

¹ Ingesteld bij artikel 29 van Richtlijn 95/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van 24 oktober 1995 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, PB L 281 van 23.11.1995, blz. 31. Beschikbaar op het adres: <http://www.europa.eu.int/comm/dg15/fr/media/dataprot/index.htm>.

² De voorzitter van de Groep heeft de voor gegevensbescherming verantwoordelijke functionaris van de Bondsstaat op 15 maart 1999 per brief om nadere informatie over bepaalde punten verzocht. Het antwoord kwam op 24 maart 1999. Bovendien is er tussen het secretariaat van de groep en de verantwoordelijke functionaris van de Bondsstaat informeel contact geweest.

bescherming tegen misbruik van hem betreffende gegevens (artikel 13 betreffende privacybescherming).

1. Naar mening van de Groep biedt **de federale wet** op de gegevensbescherming waarborgen voor een passend beschermingsniveau.

In het werkdocument van 24 juli 1998 over de doorgifte van persoonsgegevens naar derde landen³ heeft de Groep de eisen van de richtlijn uiteengezet en de concrete elementen genoemd die bij de beoordeling van het beschermingsniveau in aanmerking moeten worden genomen. Uit een tabel waarin de voorschriften uit de richtlijnen met de bepalingen uit de federale wet worden vergeleken⁴, blijkt dat de federale wet, die op geautomatiseerde gegevensverwerking en op handmatige verwerking van toepassing is, alle beginselen bevat die in het bovengenoemde werkdocument worden genoemd. Dit betreft zowel de beginselen van persoonsbescherming als de mechanismen die op een effectieve toepassing van de basisbeginselen zijn gericht.

Enige opmerkingen over het transparantiebeginsel en de bescherming van gevoelige gegevens zijn echter gewenst.

Het transparantiebeginsel is uitdrukkelijk bedoeld voor de systematische verzameling van gegevens door een federaal overheidsorgaan. In algemene termen komt dit beginsel echter voort uit het beginsel van goede trouw in artikel 4, lid 2, van de wet.⁵

De wet verbiedt de verwerking van gevoelige gegevens niet, maar bevat specifieke bepalingen voor de verwerking, overigens net als voor de persoonlijkheidsprofielen, waarvoor dezelfde beschermingsregels gelden. Artikel 17 bepaalt dat die gegevens alleen door federale organen kunnen worden verwerkt wanneer dit uitdrukkelijk door een wet wordt bepaald of wanneer dit absoluut noodzakelijk is voor een door de wet opgelegde taak, of wanneer de Bondsraad er zijn goedkeuring aan heeft gegeven, of wanneer de betrokkene toestemming heeft gegeven dan wel de gegevens voor iedereen toegankelijk heeft gemaakt. In de privé-sector is op grond van artikel 13 de verwerking van een gevoelig gegeven slechts toegestaan bij toestemming van de betrokkene, een aanmerkelijk openbaar of privé-belang of bij wettelijke toestemming. Artikel 12 verbiedt de mededeling van gevoelige gegevens aan derden zonder gegronde reden. Tot slot wordt de bescherming van gevoelige gegevens versterkt door artikel 35 van de wet, dat strafrechtelijke sancties bevat voor iedereen die een geheimhoudingsplicht overtreedt door dergelijke gegevens wederrechtelijk prijs te geven.

³ Beschikbaar op de in voetnoot 1 aangegeven website.

⁴ Document 5007/99, verkrijgbaar bij de diensten van de Europese Commissie, Directoraat-generaal XV Interne markt en financiële diensten, Eenheid E1 Vrij verkeer van informatie en gegevensbescherming, Wetstraat 200, B - 1049 Brussel

⁵ Deze uitleg is bij informele contacten met het secretariaat van de Groep door de voor gegevensbescherming verantwoordelijke functionaris van de Bondsstaat bevestigd.

2. De **situatie op kantonnaal niveau** is moeilijker te beoordelen.⁶

Uit de studie die op verzoek van de diensten van de Commissie⁷ is uitgevoerd en die vooral betrekking heeft op de wetgeving van enkele kantons en de aanwijzingen van de voor gegevensbescherming verantwoordelijke functionaris van de Bondsstaat, komen echter de volgende elementen naar voren:

- de door de kantons aangenomen voorschriften zijn overwegend op Verdrag nr. 108 gebaseerd; dit stemt uiteraard overeen met de verplichtingen die Zwitserland door ratificatie van het Verdrag is aangegaan;
- de verwerking van persoonsgegevens moet voldoen aan de algemene beginselen die voortkomen uit de jurisprudentie van het federaal gerechtshof, vooral betreffende artikel 4 van de federale grondwet (gelijke behandeling) en de persoonlijke vrijheid. In die jurisprudentie wordt een minimumstandaard vastgesteld voor gegevensbescherming (vooral de beginselen betreffende de kwaliteit van de gegevens – met name rechtmatigheid, goede trouw, doeleinde, proportionaliteit of nauwkeurigheid van gegevens), het recht op toegang en het recht op rectificatie of vernietiging van gegevens. Deze jurisprudentie wordt door bovengenoemde nieuwe grondwetsstekst waarschijnlijk bevestigd of zelfs versterkt;
- wanneer de verwerking van persoonsgegevens door kantonnale organen ter uitvoering van het federale recht niet onder de kantonnale voorschriften inzake gegevensbescherming valt, is de federale wet van toepassing. Bovendien moeten de kantons voor dergelijke verwerkingen een orgaan instellen dat is belast met het toezicht op de gegevensbescherming en dat dezelfde bevoegdheden heeft als de voor gegevensbescherming verantwoordelijke functionaris van de Bondsstaat. Dat geldt vooral voor de verwerking van gegevens voor sociale-zekerheidsdoeleinden, en de verwerking van gegevens inzake vreemdelingen- en asielrecht, federale belastingen of statistiek;
- op de verwerking van sommige gegevens zijn specifieke vertrouwelijkheidsnormen van toepassing. Zo valt de verwerking van medische gegevens in openbare ziekenhuizen onder de medische geheimhouding.

⁶ Van de 26 kantons die de Bondsstaat telt:

- beschikken er 17 over wetgeving inzake gegevensbescherming (...), waarvan er overigens drie een bepaling over gegevensbescherming in de kantonnale grondwet hebben opgenomen;
- hebben er vier de richtlijnen van de regering overgenomen, waarvan er twee ook een bepaling in de kantonnale grondwet hebben opgenomen terwijl er bij één een wetsontwerp is ingediend;
- hebben de andere kantons geen specifieke regelgeving (in drie ervan wordt aan een wetsontwerp gewerkt).

⁷ Verkrijgbaar bij de diensten van de Europese Commissie, adres zie voetnoot 4.

Concluderend adviseert de Groep de Commissie en het bij artikel 31 van Richtlijn 95/46/EG ingestelde Comité te constateren dat Zwitserland waarborgen voor een passend beschermingsniveau in de zin van artikel 25, lid 6, van die Richtlijn biedt.

Gedaan te Brussel, 7 juni 1999

Voor de Groep

Peter HUSTINX

Voorzitter